

ילנה גורר

וואסיה

הוליכו אותך שולל, אבותיך! מדי שנה בשנה הם מוליכים שולל את הנוער.
אבל אני אָם, אותי לא ישחדו, ואני אומר לך את האמת!

אכן, הם רימו אותך! הם הרגילו את לשונך לדבר על "עתיד" ועל "מקום
בטוח", לחשוב שאסור לאיש צעיר לסכן את כל עתידו, שהכל רציני מדי.
הרי כל החיים לפניו!

אבל אותי, את האם, לא תצליח לרמות, כשימאסו העיניים בניירות חסרי
הפשר שבהם אני מתבוננת כמו בשמיים!

אמור לי, ילדון בן שתים עשרה – מה אתה רואה לנגד עיניך לשמע המילה
"עתיד"? האם לא שדה, אחו, שמש, נחל וסירה אתה רואה?! הרי אינך
רואה ערימת נייר וגם לא משחק קלפים עד אור הבוקר במועדון אפוף
עשן...

אז דע לך, שאת עתידך לא תקבל! מוליכים אותך שולל: אחו, נחל וסירה
לא תקבל! היום כבר לא תגלה בעיניך החיוורות את עתידך: את החברים
ההם, הנערה ההיא, הדרך ההיא שהבטיחה לך את אושרך האמיתי! הרי
החווירו כבר עיניך! על גבותיך כבר לא ירקום האביב צללים עדינים...
ומפניך השמוטים-משהו מחמת הבושה כבר לא ינהר האור...

"איזה מין בן חיל נעשה וואסיה שלך!"

הו, כן, כבר "יישרו" אותך לפי התקן! כבר שכחת כיצד להצטנף בכניסתך
לחדר, לכווץ את כתפיך ולמתוח את צווארך, גמלון עדין שכמוך!

שקר וכזב – לא על הנוער אתה חושב, אלא רק על הזקנים, הדומים לך
והמובנים לך!

הנעורים שנואים עליך, קנאתך בנעורים קשה מדי: אתה מגרש וגוזם אותם, לבל ינקרו את עיניך בטוהרם, ביושרם ובכוח היוצר האמיתי שבהם.

את הקשיש בעל הקרחת והכרס המהלך לו בקרסלבד שיווית בנפשך, כשמלמלת על "מקום בטוח".

ואילו את הנער, כבר בילדותו הכרחת להשתעמם במשך כל האביב בעיר, לראות יום אחר יום את מגרש הגימנסיה האפור, המאובן והמגעיל, במבט מיואש ומדוכדך של אסיר-פרך שהוכנע.

מדי שנה בשנה גזלת ממנו את אביבו! את כוכבי החבצלות ביער האביבי, את הפרפרים הצהובים עם בוקר... את הקמומילות העליזות כשמשות זעירות בים העשב הירוק והעסיסי. וכשלא הלך בתלם הכנעת אותו, מבלי לבחול באמצעים. אם לא הכית אותו, עוד הרעת לעשות – רימית אותו, לאמור "שקוד על לימודיך, וואסיה. למד היטב ותחכים!..."

אהה, הייתכן שבאמת ובתמים חשבת שיחכים אם ייגזל ממנו, דווקא בשנותיו הרגישות ביותר, כל עולמו של אל עליון! ? "למד מנוער!" אמרת. ומה על האביב? היש ללמוד לאהוב אותו כשנפשך כבר תתחספס ותתעייף?

"ותחכים!"... אך כלום לא אתה עצמך אמרת, "מה הטעם בכל הספרים האלה, הכתובים בטיפשות שכזאת? הרי ממילא יישכחו ואין בהם שום צורך!"

אלא שלעצמך הכנת מבעוד מועד דברי שירה, מוסיקה, פרחים, בתי קיץ, ומסעות לחוץ לארץ!

ואילו וואסיה? וואסיה חייב ללמוד! שנאת את וואסיה שלך, קינאת בנעוריו, ונחפזת לחנוט אותו במדי שירות ובדרגות, לבל ינקר את עיניך כשיזכיר לך בזיו נעוריו את צור מחצבתו – את המלאך והשמיים שכבר נשתכחו ממך.

"החלק מחלפותיך!"... "מראה פיוטי!", היית אומר באירוניה, כאשר הבחנת, כיצד מבעד לכל החיילות הזאת מפציעה בקרבו השמש...

שלחת אותו לפנימייה צבאית, כפית עליו לעשות את כל צעדיו לקול נפץ התופים וזעקות נגדי המשמעת. ובינתיים, כמדי שנה בשנה, הדובדבן פרח והניב פרי והסנוניות ארגו את קיניהן!

באיזו תאוה מטורפת הוא מביט לפעמים בירק! אינך יודע? כבר שכחת זאת? שכחת ללא תקנה, וכבר לא תדע זאת לעולם.

קרעת אותו מחיות המחמד שלו – מהבריות היחידות שהבינו לליבו!

האם שאלת אי פעם אותו עצמו לשאיפותיו, כדי לדעת למה הוא מייחל?

הוא התעקש ובכה, בעודו מחבק את צווארו של כלבו באותו בוקר אביך כשהסיעו אותו לפנימייה הצבאית. האומנם את כל זאת למען אושרו עשית?! למען אושרו של וואסיה דאז, המגושם והכחוש? באמת? לא ולא! אותו פשוט רצחת, העלית כקורבן לאדון העתידי בעל הקרחת והטחורים, שהגית אחר כך לעולם מגוייתו של הנער שעניית. אדון קירח המזכיר אותך, שחייך כבר איבדו כל תכלית וטעם...

ובאותו הבוקר הולכת שולל גם אותי, את אמו, אילצת אותי להעמיד פנים ולהפציר בו: "אבא מצטער כל כך! אני סובלת ממפרצת! וואסיה, רחם על אמא!". ובאותו בוקר רצחנו את וואסיה שלי. לא, חמור מזה, משכנו אותו למארב, השלכנוהו למאורת זאבים, שבה הוא התכלה במשך שנים כשרגליו שבורות, שבה במשך שנים התייסרה נשמתו ברעב, עד שגוועה! ואז, כשני שותפים לפשע, הסתלקנו מהבור, מבלי שנשמע את זעקותיו לעזרה.

כמה הוא בכה שם בלילות, בודד, נושך את כריתו, האומנם היה אז מאושר?!

אחר כך, בבגרותו, הוא בא אליי ומספר: "פגשתי בה, ונדמה לי שהיא המיועדת! אז מדוע זה היא לא זיהתה אותי? מדוע, אימא, הרגש לעולם לא יכול להיות הדדי?"

מה כבר אוכל לומר לו ?

נערתך ? היא תתאהב בוואסיה שלי ! בוואסיה, עם פניו הביישניות ועיניו
התמימות, המטלטל בגולמנות את ידיו דמויות המגרפות !... אבל אותך כבר
"יישרו", יקירי, ואני עצמי בקושי מזהה אותך ! "תוקנת" והפכת לבן חיל !
אתה, בעל-התפקידים-המיוחדים שלי ! אהבה, אליה, לשמש, לאחו
ולנחל ? לא, עכשיו כבר שכח זאת, עכשיו פשוט מצא לך שידוך הגון !

חבריי, ידידי, לשם מה ! ? הרי בכל מקום וזמן תמצא חברים לשירות ! למה
לך ייעוד בחיים ? הרי תקבל סדרת עיטורים והעלאות בדרגה. לא האחו
נפרש לפניך, יקירי, אלא קריירה בשירות המדינה או במסחר, כמו שחלמנו
שתהיה לך...

אז מה – אתה, כנראה, מאושר עכשיו ?

אז איפה החיוך שלך ?

(מרוסית : צבי חזנוב)